

2024/884

19.3.2024

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2024/884

af 13. marts 2024

om ændring af direktiv 2012/19/EU om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 192, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

efter høring af Regionsudvalget,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2012/19/EU ⁽³⁾ trådte i kraft den 13. august 2012 og erstattede Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/96/EF ⁽⁴⁾.
- (2) Fotovoltaiske paneler, som ikke var omfattet af direktiv 2002/96/EF, omfattedes af anvendelsesområdet for direktiv 2012/19/EU fra den 13. august 2012, i kraft af at de blev tilføjet til kategori 4 i bilag I og II, som omhandlet i artikel 2, stk. 1, litra a), i direktiv 2012/19/EU.
- (3) I henhold til artikel 13, stk. 1, i direktiv 2012/19/EU skal medlemsstaterne sikre, at producenter af elektrisk og elektronisk udstyr (EEE) bærer omkostningerne ved indsamling, behandling, nyttiggørelse og miljørigtig bortskaffelse af affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) fra andre brugere end private husholdninger, hvis disse produkter er bragt i omsætning efter den 13. august 2005.
- (4) Den 25. januar 2022 erklærede Den Europæiske Unions Domstol (herefter »Domstolen«) i sin dom i sag C-181/20 ⁽⁵⁾ artikel 13, stk. 1, i direktiv 2012/19/EU for ugyldig, for så vidt som den vedrører fotovoltaiske paneler, der blev bragt i omsætning mellem den 13. august 2005 og den 13. august 2012, på grund af uberettiget tilbagevirkende kraft. Domstolen anførte, at EU-lovgivningen forud for vedtagelsen af direktiv 2012/19/EU overlod det til medlemsstaterne at vælge, om omkostningerne ved håndtering af affald fra fotovoltaiske paneler skulle afholdes af nuværende eller tidligere affaldsindehavere eller af producenten eller distributøren af de fotovoltaiske paneler, i henhold til artikel 14 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF ⁽⁶⁾. Efterfølgende indførte EU-lovgiveren

⁽¹⁾ EUT C 184 af 25. maj 2023, s. 102.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets holdning af 6. februar 2024 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 4.3.2024.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/19/EU af 4. juli 2012 om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) (EUT L 197 af 24.7.2012, s. 38).

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/96/EF af 27. januar 2003 om affald af elektrisk og elektronisk udstyr (WEEE) (EUT L 37 af 13.2.2003, s. 24).

⁽⁵⁾ Domstolens dom (Store Afdeling) af 25. januar 2022, VYSOČINA WIND a.s. mod Česká republika — Ministerstvo životního prostředí, C-181/20, ECLI:EU:C:2022:51.

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald og om ophævelse af visse direktiver (EUT L 312 af 22.11.2008, s. 3).

i artikel 13, stk. 1, i direktiv 2012/19/EU en regel, hvorefter disse omkostninger i alle medlemsstater skal afholdes af producenterne, herunder i forbindelse med produkter, som producenterne allerede havde markedsført på et tidspunkt, hvor direktiv 2008/98/EF var trådt i kraft. Domstolen fastslog, at denne regel må anses for at finde anvendelse med tilbagevirkende kraft og derfor kan være i strid med retssikkerhedsprincippet, og at en sådan tilbagevirkende kraft ugyldiggør den for så vidt angår fotovoltaiske paneler, der er bragt i omsætning før ikrafttrædelsen af direktiv 2012/19/EU.

- (5) Domstolen fastslog også i sin dom, at den omstændighed, at en medlemsstat har vedtaget en lovgivning, der er i strid med et EU-direktiv, inden vedtagelsen af dette direktiv, ikke i sig selv udgør en tilsidesættelse af EU-retten, eftersom gennemførelsen af det i direktivet foreskrevne mål ikke kan anses for at være kompromitteret i alvorlig grad, før dette er en del af Unionens retsorden.
- (6) Domstolens dom indebærer direkte, at artikel 13, stk. 1, i direktiv 2012/19/EU bør ændres, således at den ikke finder anvendelse på affald af fotovoltaiske paneler fra andre brugere end private husholdninger, der blev bragt i omsætning mellem den 13. august 2005 og den 13. august 2012. I lyset af de betragtninger, der er anført i Domstolens dom, er det desuden nødvendigt at ændre direktiv 2012/19/EU også for så vidt angår finansiering i forbindelse med affald af fotovoltaiske paneler fra private husholdninger, som artikel 12 i direktiv 2012/19/EU finder anvendelse på, og i forbindelse med andet EEE, for så vidt angår affald både fra private husholdninger og fra andre brugere end private husholdninger, hvor situationen kan sammenlignes med situationen for fotovoltaiske paneler.
- (7) Artikel 2, stk. 1, litra b), i direktiv 2012/19/EU udvider fra den 15. august 2018 direktivets anvendelsesområde til at omfatte alt EEE. Ligesom for fotovoltaiske paneler havde EEE, som ikke var omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2012/19/EU i henhold til direktivets artikel 2, stk. 1, litra a), men som blev omfattet af dets anvendelsesområde fra den 15. august 2018 i henhold til direktivets artikel 2, stk. 1, litra b), (»åbent anvendelsesområde«-EEE), tidligere heller ikke været omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2002/96/EF. Derfor var det forud for vedtagelsen af direktiv 2012/19/EU overladt til medlemsstaterne at beslutte, i medfør af artikel 14 i direktiv 2008/98/EF, om omkostningerne ved håndtering af affald fra det pågældende EEE skulle afholdes af nuværende eller tidligere affaldsindehavere eller af producenten eller distributøren af udstyret. Det ville derfor være i strid med retssikkerhedsprincippet at anvende artikel 13, stk. 1, i direktiv 2012/19/EU på »åbent anvendelsesområde«-EEE af de grunde, der er anført i Domstolens dom. Da direktiv 2012/19/EU først omfatter »åbent anvendelsesområde«-EEE fra den 15. august 2018, bør artikel 13, stk. 1, ændres, således at den ikke finder anvendelse på »åbent anvendelsesområde«-EEE, der bringes i omsætning mellem den 13. august 2005 og den 15. august 2018.
- (8) Som en afspejling af artikel 13, stk. 1, i direktiv 2012/19/EU, som finder anvendelse på andre brugere end private husholdninger, pålægger nævnte direktivs artikel 12, stk. 1, sammenholdt med dets artikel 12, stk. 3, producenterne at finansiere omkostningerne ved indsamling, behandling, nyttiggørelse og miljørigtig bortskaffelse af WEEE fra private husholdninger for så vidt angår produkter, der bringes i omsætning efter den 13. august 2005. Af de grunde, der er anført i Domstolens dom, vil disse bestemmelser, for så vidt som de finder anvendelse på finansiering af affaldshåndteringen for fotovoltaiske paneler, der er bragt i omsætning mellem den 13. august 2005 og den 13. august 2012, og for »åbent anvendelsesområde«-EEE, der er bragt i omsætning mellem den 13. august 2005 og den 15. august 2018, ligeledes finde anvendelse med tilbagevirkende kraft på en måde, der er i strid med retssikkerhedsprincippet. Artikel 12 i direktiv 2012/19/EU bør derfor ændres således, at den hverken finder anvendelse på fotovoltaiske paneler, der er bragt i omsætning mellem den 13. august 2005 og den 13. august 2012, eller på »åbent anvendelsesområde«-EEE, der er bragt i omsætning mellem den 13. august 2005 og den 15. august 2018.
- (9) Direktiv 2012/19/EU supplerer direktiv 2008/98/EF, som er en af de generelle retsakter om affaldshåndtering i Unionen. Artikel 8 og 14 i direktiv 2008/98/EF bør derfor finde anvendelse på håndteringen af affald fra fotovoltaiske paneler og affald fra »åbent anvendelsesområde«-EEE, i den periode, hvor fotovoltaiske paneler og »åbent anvendelsesområde«-EEE ikke er omfattede af anvendelsesområdet for direktiv 2012/19/EU i medfør af nærværende direktivs ændringer til artikel 12 og 13 i direktiv 2012/19/EU.

- (10) I henhold til artikel 14, stk. 4, og artikel 15, stk. 2, i direktiv 2012/19/EU skal EEE, der er bragt i omsætning, mærkes, fortrinsvis i overensstemmelse med den europæiske standard EN 50419, der blev vedtaget af Cenelec i marts 2006. Denne standard er blevet revideret for at ajourføre henvisningerne i den til direktiv 2012/19/EU. Henvisningen til standarden i nævnte artikler bør derfor ajourføres således, at den henviser til den reviderede udgave af den europæiske standard EN 50419, som blev vedtaget af Cenelec i juli 2022.
- (11) Med henblik på entydigt at kunne fastslå tidspunktet for, hvornår EEE er bragt i omsætning, fastsættes det i artikel 15, stk. 2, i direktiv 2012/19/EU, at medlemsstaterne skal sikre, at en særlig mærkning på EEE specificerer, at det pågældende EEE er bragt i omsætning efter den 13. august 2005. Som følge af ændringerne af artikel 12 og 13 bør artikel 15, stk. 2, konsekvensændres for så vidt angår fotovoltaiske paneler og »åbent anvendelsesområde«-EEE, således at det præciseres, at mærkningsforpligtelsen først finder anvendelse fra den 13. august 2012 for så vidt angår fotovoltaiske paneler og først fra den 15. august 2018 for så vidt angår »åbent anvendelsesområde«-EEE.
- (12) For at opretholde retssikkerhedsprincippet i forbindelse med fremtidige revisioner af direktiv 2012/19/EU er det vigtigt at være særlig opmærksom på at forhindre vedtagelsen af enhver bestemmelse, der potentielt kan have uberettiget tilbagevirkende kraft. Endvidere er det nødvendigt at skabe klarhed og forudsigelighed for EEE-producenter med hensyn til de driftsvilkår, der var i kraft, da deres produkter blev bragt i omsætning. Den tilgang bidrager til at undgå risikoen for at pådrage sig uforudsigelige omkostninger i forbindelse med fremtidig håndtering af WEEE. Desuden er det vigtigt, at sådanne revisioner overholder affaldshierarkiet som fastsat i artikel 4 i direktiv 2008/98/EF.
- (13) I henhold til den fælles politiske erklæring af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter ⁽⁷⁾ har medlemsstaterne forpligtet sig til i tilfælde, hvor det er berettiget, at lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesinstrumenter. I forbindelse med dette direktiv finder lovgiver, at fremsendelse af sådanne dokumenter er berettiget.
- (14) Uforsvarlig behandling af affald fra fotovoltaiske paneler og fra »åbent anvendelsesområde«-EEE medfører betydelige negative virkninger for sundheden og miljøet. Det er derfor vigtigt at sikre, at affald fra fotovoltaiske paneler behandles korrekt, og at affald fra fotovoltaiske paneler nyttiggøres bedst muligt. Uden at det berører de ændringer af de finansielle forpligtelser, der er nødvendige for at dække indsamling og behandling af affald fra fotovoltaiske paneler, der er bragt i omsætning inden den 13. august 2012, og fra »åbent anvendelsesområde«-EEE, der er bragt i omsætning inden den 15. august 2018, og som blev indført ved dette direktiv, er det vigtigt, at medlemsstater sikrer en miljømæssigt forsvarlig håndtering af relateret WEEE. Medlemsstaterne kan tilskynde producenterne gennem disses individuelle eller kollektive ordninger for udvidet producentansvar til at behørigt indsamle og behandle det relaterede historiske affald fra fotovoltaiske paneler og fra »åbent anvendelsesområde«-EEE korrekt.
- (15) I forbindelse med revisionen af direktiv 2012/19/EU og for at rette op på dets mangler, er det afgørende at sikre, at omkostningerne til håndtering af WEEE ikke overføres i uforholdsmæssig grad til forbrugerne eller borgerne. Dette omfatter hensyntagen til »forureneren betaler«-princippet, adressering af potentielle bestemmelser vedrørende WEEE-indstillingsmål og overholdelse af affaldshierarkiet som fastsat i artikel 4 i direktiv 2008/98/EF.
- (16) Målene for dette direktiv kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne men kan på grund af dets omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål —

⁽⁷⁾ EUT C 369 af 17.12.2011, s. 14.

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Artikel 1

Ændring af direktiv 2012/19/EU

I direktiv 2012/19/EU foretages følgende ændringer:

1) Følgende artikel indsættes:

»Artikel 24a

Revision

1. Senest den 31. december 2026 vurderer Kommissionen behovet for en revision af dette direktiv og forelægger, hvis det er relevant, et lovgivningsmæssigt forslag i denne henseende, ledsaget af en grundig socioøkonomisk og miljømæssig konsekvensanalyse.
2. I den i stk. 1 omhandlede konsekvensanalyse overvejer Kommissionen navnlig behovet for:
 - a) bestemmelser, som specifikt sikrer, at retssikkerhedsprincippet overholdes, og at der ikke findes nogen uberettiget tilbagevirkende kraft i nogen medlemsstat
 - b) bestemmelser, der sikrer gennemførelsen af affaldshierarkiet som fastsat i artikel 4 i direktiv 2008/98/EF
 - c) bestemmelser, der sikrer, at borgere og forbrugere ikke pålægges uforholdsmæssigt store omkostninger, i overensstemmelse med »forureneren betaler«-princippet
 - d) bestemmelser, der sikrer fuld gennemførelse og håndhævelse af dette direktiv, navnlig med hensyn til passende indsamlingsmål samt med hensyn til forebyggelse af ulovlig handel med WEEE
 - e) oprettelsen af en ny EEE-kategori for »fotovoltaiske paneler« i henhold til dette direktiv med henblik på at adskille fotovoltaiske paneler fra den eksisterende EEE-kategori 4, »stort udstyr«, jf. bilag III og IV, og beregningen af indsamlingsmålene, på grundlag af hvor meget affald fra fotovoltaiske paneler der kan indsamles baseret på deres forventede levetid snarere end på mængden af produkter, der er bragt i omsætning
 - f) indførelsen af en mekanisme, der sikrer, at fremtidige omkostninger til indsamling, behandling, nyttiggørelse og miljørigtig bortskaffelse af affald fra fotovoltaiske paneler fra både private husholdninger og andre brugere end private husholdninger vil blive dækket økonomisk i tilfælde af producentens konkurs eller afvikling.»

2) I artikel 12 foretages følgende ændringer:

a) Stk. 1 affattes således:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at producenterne mindst sørger for finansiering af indsamling, behandling, nyttiggørelse og miljørigtig bortskaffelse af WEEE fra private husholdninger, afleveret til indsamlingsanlæg, jf. artikel 5, stk. 2, for følgende:

- a) for WEEE fra EEE som omhandlet i artikel 2, stk. 1, litra a), bortset fra fotovoltaiske paneler, hvor sådant EEE er bragt i omsætning efter den 13. august 2005
- b) for WEEE fra fotovoltaiske paneler, hvor sådanne fotovoltaiske paneler er bragt i omsætning fra den 13. august 2012, og
- c) for WEEE fra EEE som omhandlet i artikel 2, stk. 1, litra b), og som ikke er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 2, stk. 1, litra a), hvor sådant EEE er bragt i omsætning fra den 15. august 2018.»

b) Stk. 3, første afsnit, affattes således:

»3. Hver enkelt producent er ansvarlig for at finansiere de processer, der er omhandlet i stk. 1 vedrørende affald fra producentens egne produkter. Producenten kan vælge at opfylde denne forpligtelse enten individuelt eller ved at deltage i en kollektiv ordning.«

c) Stk. 4 affattes således:

»4. Ansvar for at finansiere omkostningerne ved håndteringen af WEEE fra de i artikel 2, stk. 1, litra a), omhandlede produkter, bortset fra fotovoltaiske paneler, der er bragt i omsætning senest den 13. august 2005 (»historisk affald«), varetages gennem en eller flere ordninger, som alle de producenter, der er på markedet, når de respektive omkostninger påløber, bidrager forholdsmæssigt til, f.eks. i forhold til deres markedsandel per type udstyr.«

3) Artikel 13, stk. 1, affattes således:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at producenterne sørger for finansiering af omkostningerne ved indsamling, behandling, nyttiggørelse og miljørigtig bortskaffelse af WEEE fra andre brugere end private husholdninger for følgende:

- a) for WEEE fra EEE som omhandlet i artikel 2, stk. 1, litra a), bortset fra fotovoltaiske paneler, hvor sådant EEE er bragt i omsætning efter den 13. august 2005
- b) for WEEE fra fotovoltaiske paneler, hvor sådanne fotovoltaiske paneler er bragt i omsætning fra den 13. august 2012, og
- c) for WEEE fra EEE som omhandlet i artikel 2, stk. 1, litra b), og som ikke er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 2, stk. 1, litra a), hvor sådant EEE er bragt i omsætning fra den 15. august 2018.

For historisk affald fra EEE som omhandlet i artikel 2, stk. 1, litra a), bortset fra fotovoltaiske paneler, som erstattes af nye tilsvarende produkter eller af nye produkter, som tjener samme formål, påhviler finansieringen af omkostningerne producenterne af disse produkter på det tidspunkt, hvor produkterne leveres. Alternativt kan medlemsstaterne fastsætte, at andre brugere end private husholdninger gøres helt eller delvis ansvarlige for denne finansiering.

For andet historisk affald fra EEE som omhandlet i artikel 2, stk. 1, litra a), bortset fra fotovoltaiske paneler, påhviler finansieringen af omkostningerne de andre brugere end private husholdninger.«

4) Artikel 14, stk. 4, affattes således:

»4. Med henblik på at minimere bortskaffelse af WEEE som usorteret husholdningsaffald og at lette særskilt indsamling heraf sikrer medlemsstaterne, at producenterne på passende måde — fortrinsvis i overensstemmelse med den europæiske standard EN 50419:2022 — mærker EEE, som bringes i omsætning, med piktogrammet som vist i bilag IX. Piktogrammet kan anbringes på emballage for EEE samt på brugsvejledningen og garantibeviset, hvis dette undtagelsesvis er nødvendigt som følge af produktets størrelse eller funktion.«

5) Artikel 15, stk. 2, affattes således:

»2. Med henblik på entydigt at kunne fastslå tidspunktet for, hvornår EEE er bragt i omsætning, skal medlemsstaterne sikre, at en særlig mærkning på EEE specificerer, at det pågældende EEE er bragt i omsætning efter den 13. august 2005. Den europæiske standard EN 50419:2022 anvendes fortrinsvis til dette formål.

For fotovoltaiske paneler finder den forpligtelse, der er omhandlet i nærværende stykkes første afsnit, kun anvendelse på fotovoltaiske paneler, der bringes i omsætning fra den 13. august 2012.

For EEE, der er omhandlet i artikel 2, stk. 1, litra b), og som ikke er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 2, stk. 1, litra a), finder den forpligtelse, der er omhandlet i nærværende stykkes første afsnit, kun anvendelse på EEE, der bringes i omsætning fra den 15. august 2018.«

Artikel 2

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 9. oktober 2025. De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. Medlemsstaterne fastsætter de nærmere regler for henvisningen.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale love og bestemmelser, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 3

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 4

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Strasbourg, den 13. marts 2024.

På Europa-Parlamentets vegne
R. METSOLA
Formand

På Rådets vegne
H. LAHBIB
Formand